

Máltai Hírek

A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lapja
XXV. évfolyam | 2019. évi 2. szám

Mi nem TAJ-számokat kezelünk

Jelenléttel a felzárkózásért
Ébren tartani a szívet és az emberséget
Képeslapok Lourdes-ból

„Az integráció nem matematikai arányok szerinti összekeverést jelent, hanem elsősorban jó kapcsolatokat.” Székely János megyéspüspök

aktuális

Egy kicsit több világoosság

Megtartotta éves küldöttgyűlését a Magyar Máltai Szeretetszolgálat május 25-én Zugligetben. A küldöttgyűlésen Kozma Imre atya a karitatív szervezet alapító elnöke azt hangsúlyozta, a máltai lelkeség ahhoz ad keretet, hogy az emberekkel való találkozások az Istennel való találkozások legyenek, ezáltal lehet egy kicsit több világoosság az élet sötétjében. Kozma Imre atya a Máltai Szeretetszolgálat tevékenysége kapcsán elmondta, nagy bizalom irányul a szervezet felé a társadalom oldaláról és a döntéshozók felől is. „Az abból is látszik, hogy helyünkre tesznek minket, vagyis

a legnehezebb helyekre hívnak minket. Az életet szolgáljuk.” A Szeretetszolgálat éves országos küldöttgyűlésén részt vett Szabadhegy Kristóf, a Magyar Máltai Lovagok Szövetségének elnöke, aki köszöntőjében arról beszélt, a karitatív szervezet harminc éve során elért eredmények egyben felelősséggel is járnak. „A Rend számon tartja a magyarországi munkát, és egyre erősebben számít ránk a nemzetközi feladatokban is.” A Máltai Rend vezetésének elismerését tolmácsolta Ugron Imre, a Szuverén Máltai Lovagrend magyarországi nagykövete is, aki átadta Vecsei Miklós

alelnöknek Albrecht von Boeselager nagykancellár levelét, melyben köszönetet mond a Szeretetszolgálat romákért végzett munkájáért, és gratulál az alelnök miniszterelnöki biztosi kinevezéséhez.

Győri-Dani Lajos ügyvezető alelnök kiemelte, komoly változásokon megy át a Szeretetszolgálat, miközben a küldetése harminc éve változatlanul a máltai jelmondat: a hit védelme és a szegények szolgálata. „Ennek három alappillére az önkéntes karitatív feladatvállalások és a csoportok munkája, a szociális és egészségügyi intézmények, valamint a programok és pályázatok, amelyekben a rászoruló embereket szolgáljuk.” A Szeretetszolgálat 304 intézményben 13 ezer embert lát el naponta, valamint a rászoruló embereket 120 önkéntes csoport tevékenységén keresztül és 81 pályázati programban szolgálja. A küldöttgyűlésen a jövő terveiről szólva Vecsei Miklós alelnök elmondta, miniszterelnöki biztosi kinevezése a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkájának elismerése. A diagnózis alapú stratégiáról szólva kijelentette, nagyon súlyos társadalmi sebeket kell gyógyítani, ami nem függhet az éppen aktuális pályázati lehetőségektől. „Úgy kell ezeket gyógyítani, ahogy az orvosok: oda kell menni, meg kell vizsgálni, és a diagnózisnak megfelelő gyógyszert kell alkalmazni. Az orvos is a diagnózis alapján írja fel a gyógyszert, nem pedig az alapján, hogy van-e pályázat kalmopyrinre.” Egyik legfontosabb feladatként az alelnök kiemelte, hogy a társadalmat tájékoztatni kell és be kell vonni.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat tevékenységét elismerve a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alelnökét – Vecsei Miklóst nevezte ki Orbán Viktor miniszterelnök április 18-án a diagnózis alapú felzárkózási roma stratégia előkészítésének és végrehajtásának koordinálásáért felelős miniszterelnöki biztossá. A kinevezést Pintér Sándor belügyminiszter jelentette be a romák világnapja alkalmából szervezett konferencián, ahol úgy fogalmazott: eddig az ország egész területén akartak eredményeket elérni, a sok terv azonban „szétforgácsolódott”. A stratégia nyomán a feladatokat koncentráltan szeretnék végrehajtani, és 300 települést jelölnek ki, ahol elkezdik a munkát. A szakmai munkáért miniszterelnöki biztosként Vecsei Miklós felel, a terület közvetlenül a miniszterelnök irányítása alá tartozik. A máltai alelnök hangsúlyozta, a felzárkózás sikerének

Jelenléttel a felzárkózásért

zálaga a segítők folyamatos jelenléte a helyszínen, mert távolról írt programok végrehajtásával nem lehet fenntartható

eredményeket elérni, a továbblépés irányát egyedi diagnózisok alapján lehet kijelölni.

beköszöntő

Istenben találkozni egymással

Keresztény önazonosságunkat akár kifejezhetjük azzal, hogy rátaláltunk az ösvényre – ez az élet útja -, amely Isten felé tart. Ha találkozásaink egymással igaziak, akkor Istennel találkozunk.

Kérdézhetnénk: Miből él az ember? Igazságból, és abból, hogy szeretik. Az igazság az Isten, aki az erőszak csapdája helyett a szeretet erőterét ajánlja, elfogadást, megbocsátást, irgalmat. A kimondott szó: Szeretlek!, az emberi élet vágyott értelmét hozza el önző életünkbe.

A multikulturális szövegek világában a mi keresztény kultúránk, a minden embernek való egyetlen örökség, az egyisten-hitével, és a szeretet egyetemes parancsával.

Keresztény örökségünk sajátos megjelenítője a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, amely jelmondatával: „A hit védelme és a rászorulókat támogatása”, az érdekek fölé emelt értékek szolgálatában áll.

Mi az elég, mi a sok? Elég Istenhez igazodni és minden embert testvéri szeretettel szeretni. A sok a csoda, amit Isten művel általunk, ha megtesszük, amit elvár tőlünk.

Üdvözlettel,
P. KOZMA
IMRE OH.

a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnöke

tartalom

Egy kicsit több világoosság

Megtartotta éves országos küldöttgyűlését a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, melyen bemutatták a 2018-as év eredményeit, és meghatározták a 2019-es év feladatait. – 2. oldal

Jelenléttel a felzárkózásért

Április 18-án Vecsei Miklós, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alelnökét, a szervezet tevékenységét elismerve, Orbán Viktor miniszterelnök kinevezte a diagnózis alapú felzárkózási roma stratégia miniszterelnöki biztosává. – 2. oldal

Fejlesztésben a lehetőség

A robotoké vagy az embereké a jövő a munkaerőpiacon? Erről is szó volt a Magyar Máltai Szeretetszolgálat konferenciáján. – 4. oldal

Mi nem TAJ-számokat kezelünk

A pécsi járóbeteg szakellátás szinte egyidős a helyi máltai csoporttal. A szakrendelőben tízenhat orvos a hét öt napján önkéntesen gyógyítják a rászoruló beteg embereket. Az orvosok nyugdíj után itt folytatják szolgálatukat, és amint mondják: innen nem akarnak nyugdíjba menni. – 5. oldal

Tarnabod sosem felejt Gyuri bácsit

Százéves születésnapján köszöntötte a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Bálint Györgyöt Tarnabodon. A kertészmérnök az első között csatlakozott tizenöt évvel ezelőtt a Befogadó falu programhoz, melynek része lett, hogy Bálint gazda növénytermesztést és háztáji gazdálkodást tanított a nehéz helyzetben élő családoknak. – 7. oldal

Ébren tartani a szívet és az emberséget

Beszélgés Székely János szombathelyi megyéspüspökkel, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia romasztorációért felelős tagjával felelősségről, cigány nyelvről és a társadalom közelgő vizsgájáról. – 8. oldal

Képeslapok Lourdes-ből

Május elején a Máltai Lovagrend 61. Nemzetközi Zarándoklatán 45 ország közel 7500 máltai zarándoka vett részt, köztük a 83 fős magyar máltai csoport. Lourdes-i élményeikről ifjabb Csonka Pál, a Dél-Dunántúli Régió régióvezetője számolt be. – 10. oldal

Máltai biobrikettáló a Múcsarnokban

A szociális építéssel példaként mutatták be a Monoron található biobrikettáló készítésének folyamatát, az építőtábor tapasztalatait és az épület terveit a Múcsarnokban a II. Építészeti Nemzeti Szalon kiállításán. – 13. oldal

Keleti kereszténység –

Az egyiptomi kopt ortodox egyház

Márciusi lapszámunkban megjelent cikkünk folytatásaként megismerkedhetünk a Szent Márk apostol alapította kopt ortodox egyházzal. Az ókeleti egyházak közül a második legnagyobb a ma is véres üldöztetéseket elszenvedő egyiptomi egyház. – 14. oldal

Gondviselés Háza Fogyatékos Emberek Otthona Göd – Így láttak minket

Tavasszal több újság riportere meglátogatta a gödi Gondviselés Házát, hogy megismerkedjen a Máltai Szeretetszolgálat itt végzett munkájával. A Magyar Kurír, a HVG és a Magyar Nemzet riportjaiból idézünk. – 16. oldal

Borítókép: Ortopédiai vizsgálat a pécsi járóbeteg szakrendelőben. Fotó: Kovács Bence

Fejlesztésben a lehetőség

A jövő munkahelye, a jövő munkavállalója címmel rendezett konferenciát a Magyar Máltai Szeretetszolgálat közép-kelet-európai összefogásra épülő programja, a RARE - Roma as Human Resource április 24-én. Suri Szilvia összefoglalója.

„Aggódunk, sodródunk, vagy aktív részesei leszünk a legújabb ipari forradalomnak, a robotizációnak” – az előttünk álló utakat Csizmazia Tibor, az Enjoy Robotics ügyvezető igazgatója vázolta fel a *Jövő munkahelye, a jövő munkavállalói* című konferencián, melyen arra voltunk kíváncsiak, mire számíthat egy-egy érzékeny társadalmi csoport a gyors technológiai fejlődés következtében a munkaerőpiacon. Rövid, rendhagyó előadásokat hallhattunk arról, a technológia hogyan alakítja át társadalmunkat, milyen új foglalkoztatási formákkal segíthetjük a fel-

zárkózást és arról is, hogy a nők szerepe hogyan változott a munkaerőpiacon.

„Most még csak az automatizáció korában vagyunk, a nagy robbanás, a robotizáció kora várhatóan 2060-ban jön el” – hangsúlyozta Sőregi Tibor, a NIDEC gyár igazgatója, ahol a munka legnagyobb részét már robotok végzik, emberi felügyelettel. „Az embereknek teljesen új tudásra, készségekre lesz szükségük. A kooperációs és az empatikus készségeket kell fejleszteni és a tanulékonyt. A nyitottság, kiegyensúlyozottság és lelkiismeretesség is felértékelődik a jövőben. De ezek mind fejleszthetők. Ez összességében nem kevesebb, hanem több tudás lesz, mert az embereknek kell irányítani a robotokat is.” – emelte ki Fazekas Károly, az MTA Közgazdaságtudományi Intézetének főigazgatója.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat

kísérleti programjait Pécsről Farkas Laura és Tiszaburáról Bátki Márton mutatta be. Pécssett hátrányos helyzetű fiatalok mesteremberektől tanulhattak szakmát a gyakorlatban, többen már állásajánlatot is kaptak. Tiszaburán asztalos műhelyt nyitott a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, ahol a megrendeléseknek köszönhetően a munkatársak a szakmukás minimálbért kereshetik meg. „Az emberi kapcsolatok, a pihenés és a munka minősége az, ami leginkább meghatározza az emberi jóllétet” – kezdte az előadást Kovács Gábor, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat RARE programjának vezetője. Különösen meghatározó ezeknek a tényezőknek a kombinációja, azaz a munka és a magánélet egyensúlya. „Az ember halála pillanatáig fejleszthető, és ezt kell a jövő munkáltatójának látni, hogy mekkora lehetőség rejlik ebben” – zárta az előadást a vezető.

Menedék a hazatérőknek

A Hazatelepülő Magyarok Háza nevet kapta a Magyar Máltai Szeretetszolgálat budapesti intézménye, mely hazatelepülő magyar családoknak nyújt menedéket és sokrétű támogatást életük itthoni újrakezdéséhez. A világ számos részén szóróványban élő magyar, illetve magyar származású családok az országukban kialakult polgárháborúk, súlyos politikai és gazdasági válságok és konfliktusok miatt a máltai szervezet közreműködésével Magyarországra költözve a Hazatelepülő Magyarok Házában nemcsak

szállást és ellátást kaphatnak, de nyelvoctatáson vehetnek részt, megismerhetik a magyar kultúrát, mentálhigiénés segítséget kaphatnak, valamint a máltai szervezet segít a családi és baráti hálózat felkutatásában és a kapcsolatfelvételben. A házat a Szeretetszolgálat régi ingatlanából alakították ki, a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége Észak-amerikai delegációjának és támogatóinak adományából, akik közül jó néhányan egykor maguk is menedékkérők voltak.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat magazinműsora a **Mária Rádióban Kéthetente csütörtökön 16.50-től.**

A műsorban elhangzott beszélgetéseket elolvashatják a negyedévente megjelenő **Nyolcágú kereszt** újságban.

Az újság ingyenesen rendelhető a [hírek@maltai.hu](mailto:hirek@maltai.hu) címen.

MÁRIA RÁDIÓ

Mi nem TAJ-számokat kezelünk

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Dél-Dunántúli Régiójának központjában működő járóbeteg szakrendelésen tizenhat orvos a hét öt napján önkéntesként gyógyítja a rászoruló embereket. A szakellátás vezetője, Dr. Sík Mária azt mondja, a máltai orvosok feladata ott kezdődik, ahol a test, a lélek, a szellem és a szociális körülmények találkoznak, ez a máltai holisztikus gyógyászat. Parák Eszter riportja.

Az ingyenes járóbeteg szakrendelést a pécsi csoport megalakulása után fél évvel szervezte meg Dr. Nagy Ibolya a délszláv háborúból menekülő emberek, valamint hajléktalan és rászoruló emberek ellátására. Kezdetben tíz szakorvos rendelt, köztük a későbbi szakmai vezető, Dr. Sík Mária reumatológus. „Mi itt a máltai rendelőben nem csak a testi bajokkal foglalkozunk. Nincs időkorlátunk, többet beszélgethetünk a betegekkel. Nagyobb hangsúlyt helyezhetünk a személyes kapcsolatra, meghallgatjuk a panaszait, és gyakran kiderül, hogy nem is az egészségügyi gondja, hanem egyéb szociális problémái azok, amik a betegségéhez vezettek. Volt olyan eset, amikor kiderült, hogy a páciensünk idős mamája beteg lett, és nem tudta elhe-

lyezni, vagy hogy a Down-szindrómás gyermeke gondozása mellett hosszú ideje nem tudott munkát vállalni. A testi tünetek mellett ezeket az okokat kell elkezdőnk kezelni. Itt lép be az egész Máltai Szeretetszolgálat. Segítünk elhelyezni a hozzátartozót idősök otthonában, gyógyászati segédeszközrel látjuk el azt, akinek arra van szüksége, de jogszáink jogi tanácsokat is tudnak adni, vagy éppen a gyógyszerek kiváltását tudjuk támogatni, önkénteseink meglátogatják, hogy ne érezze magát egyedül, de a minimum, hogy felírjuk a nevének és karácsonykor összeállítunk neki egy csomagot.” – hangsúlyozza a főorvosnő. A Szeretetszolgálat OEP által finanszírozott pécsi rendelőjébe beutalóval vagy telefonos előjegyzés után érkeznek

a betegek. Van, akinek az ismerőse ajánlotta a rendelést, másokat a kórházból irányítanak át, mert a máltai rendelőben rövidebb a várólista, de van, akinek az orvosa a nyugdíjazást követően kezdett önkéntesként a szakrendelőben, páciense pedig követte. „Itt csak szeretet van, tudás van, és nem kell hónapokat várni. Nagy Ibolya doktornőtől is rengeteg jót kaptam, és most Sík Mária doktornőtől is.” – mondja egy beteg, aki reumatológiai vizsgálatra érkezett. „A doktornővel még nem találkoztam, bejelentkeztem, és pár óra múlva csörgött a telefonom. Sík doktornő látta, hogy új beteg vagyok, utánanézett a kórlapomon a betegségemnek és felhívott, hogy mit segíthet. Ilyet még soha nem tapasztaltam. Nekem ez a Málta.”

Amíg beteg van a váróban, a máltai orvosok nem mennek haza

Az orvosok munkáját asszisztensek és telefonos munkatársak segítik, mindannyian önkéntesként vállalnak szolgálatot a rendelésben. Gáspár Margit egyike a folyamatosan csörgő telefont kezelő önkénteseknek. „Naponta hárman vagyunk telefonos önkéntesek. Az én feladatom, hogy fogadjam a beérkező hívásokat, hogy az érdeklődőt megfelelő személyhez irányítsam, vagy a rendelésekre előjegyzésbe vegyem. Van olyan, aki ruhaadományt szeretne adni, de közben elmeséli, hogy meghalt egy hozzátartozója, akkor hosszabban beszélgetünk. Mindig szerettem segíteni.

Egyszer, mikor anyukám nagyon beteg lett, majd én is, rendkívül jólesett egy-egy mosoly vagy jó szó. Akkor megfogadtam, ha rendbe jövök, én is segíteni fogok a bajban lévőknek, és most egy olyan szervezet tagja vagyok nyolc éve, amely ezt teszi. Olyan emberekkel dolgozom együtt, akik az idejüket adják, a figyelmüket, a mosolyukat, a türelmüket, hogy segíthessenek másokon. Nagyon jó érzés egy ilyen közösséghez tartozni. Öröm látni, ahogy az orvosaink a betegekkel bánnak, a legtöbbször nyugdíj után jönnek ide gyógyítani, de ahogy mondják, innen nem mennek nyugdíjba.”

A szakrendelőt vezető Sík Mária doktornő a gyógyítás mellett fő feladatának tartja, hogy újabb orvosokat vonjon be a rendelésbe. „Szeretnénk, ha újra lenne kardiológusunk és nőgyógyászunk. Ez a szűrésekben is segítene. Dolgunk van a megelőzésben is. Minden évben tartunk egészségnapot a régióban és felvilágosító előadásokat. Laboros kollégáink járnak vidékre, ahol olyan embereket vizsgálnak meg, akik eddig nem kerültek háziorvosi hatáskörbe, őket a megfelelő szakrendelés vagy háziorvos felé viszik tovább. Az országos máltai programokban is benne vagyunk, tudunk szemüveget készíteni a hajléktalan és nagyon szegény embereknek, és rendszeresen jár felénk is tüdőszűrő busz. Jó kapcsolatban vagyunk a családorvosokkal, kórházakkal, egyetemi intézményekkel, mert tudjuk, hogy az egészségügy egyik fontos teendője, hogy a várakozási idő csökkenjen. Nálunk, ha előjegyzés is van, két hétnél tovább nem kell várnia a betegnek.” Ezt erősíti meg a vizsgálatra váró betegek is. „Azonnal kapjuk a segítséget, és az emberséges hozzáállás mellett ez a legfontosabb. A kórházban május elején karácsonyra kaptam időpontot, itt pedig már a következő héten jöhettem.” – hangsúlyozza egy páciens.

2018-ban a szemészeti, ideggyógyászati, belgyógyászati, pulmonológiai, pszichiátriai, ortopédiai, reumatológiai, sebészeti és bőrgyógyászati szakrendeléseken, valamint az ultrahangos vizsgálatokon és a laborvizsgálatokon 2021 embert láttak el. „Mi itt nem TAJ-számokat kezelünk, hanem embereket. Ma is emlékszem az első hajléktalan emberre, aki bejött a rendelésünkre. Nagyon rossz állapotban volt. Hosszan kérdeztem, beszélgettünk, és egyszer csak felpattant és kiállt elszavalni egy Ady-verset. Kiderült, hogy egykor tanár volt, és most, hogy valaki meghallgatta, meg akarta mutatni, hogy nem az a rongyos ember, akinek látszik. Sose fogom elfelejteni.” – emlékszik vissza Dr. Sík Mária, aki 2018 novemberében az első között vehette át a Szeretetszolgálat Ambrózia-díját, melyet a szociális ágazatban dolgozók elismerésére alapított a máltai szervezet. „Ezt a díjat ugyan én kaptam, de nem csak az enyém. Ahhoz, hogy én ezt a munkát véghezvigyem, szükség van a többi orvosra, az önkéntesekre, a szociális csoportra, mindannyiunk együttműködésére. Mi

nem szolgáltatunk, hanem szolgálunk. És nekem mint orvosnak hármaskötelezettségem van: köt a hippokratészi eskü, emellett keresztény vagyok, és nem utolsósorban máltás. Amikor megpróbáltatások jönnek, vagy olyan feladatok, amikre nem vagyunk felkészülve, akkor az ember elmond egy fohászt, és váratlan helyekről jön a segítség. A Jóisten az embert nem hagyja cserben. Én is már öreg vagyok, de amikor megszólal a telefon és feladat van, akkor menni kell, jön az erő és a lelkesedés.”

(Fotók: Kovács Bence)

Vizsgálat december helyett egy héten belül

Tarnabod sosem felejt Gyuri bácsit

Bálint György századik születésnapja Tarnabodon

„Nagyon jó földbe került az a vetőmag, amit én kiszórtam itt Tarnabodon. Ennek az eredményeit látom ma is. Nem csak a szép kertekben, a gyönyörű tortában, de abban a csodálatos zenében, amit a gyerekek előadtak nekem.” – ezekkel a szavakkal üdvözölte Dr. Bálint György a tarnabodi közösséget és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársait, akik Bálint gazda századik születésnapja alkalmából rendeztek ünnepséget május 29-én.

Bálint György az első között csatlakozott 2004-ben a tarnabodi befodagó Falu programhoz, melynek része lett, hogy a kertészmérnök gazdálkodásra tanította a családokat. Bálint gazda úgy fogalmazott, restelli, hogy balesetét követően nem tudott Tarnabodra látogatni, de büszkén látta a fejlődést és a sikert, ami a községben zajló munka eredménye. „Nagy öröm számomra, hogy itt, Tarnabodon ilyen szépen kifejlődtek a terveink. Az utóbbi hetekben az egész országot bejártam, de ilyen fejlődést sehol nem tapasztaltam, mint Tarnabodon.” – mondta Bálint gazda. Az óvodások megmutatták a tanoda mögötti veteményeskertet, valamint születésnapra műsorral, tánccal és verssel köszöntötték a százéves Bálint Györgyöt, majd a Máltai Szimfónia tarnabodi zenekara zenélt.

A születésnap köszöntőn Pető Zoltán, a község polgármestere Tarnabod díszpolgára címet adományozott Bálint Györgynek, és átadta neki a település szabad átjárása legyen a településen bármely irányból érkezik is, és sose találjon

zárt kapukat, Tarnabod község kulcsát is átadjuk. Reméljük, ez segíteni fog abban, hogy ahogy Tarnabod sosem felejt Gyuri bácsit, ő se felejtse el Tarnabodot soha.” – mondta a polgármester.

Vecsei Miklós, a Szeretetszolgálat alelnöke elmondta, nyáron lesz tizenöt éve, hogy a máltai szervezet megérkezett Tarnabodra egy Budapestről odaköltöző családdal. „A jelenlét számunkra az, hogy nyomot hagyunk egymás életében. Bálint Gyuri bácsi 85 évesen elkezdett járni Tarnabodra. Nem volt olyan kert, ahol ne talált volna valamit, amit meg lehet dicsérni. Ebben a világban a siker mértékegysége nagyon kicsi, de azzal, hogy a kerteket megdicsérte „a” Bálint György, már sikeresebbnek érezte magát a falu. És tizenöt év után Gyuri bácsi is és az itt élő emberek is tele vannak emlékekkel. Megölelik egymást, örülnek, hogy újra találkoznak. Ez jelenti azt, hogy nyomot hagytunk egymásban.” – mondta a Szeretetszolgálat alelnöke.

interjú

Ébren tartani a szívet és az emberséget

Beszélgetés Székely János szombathelyi megyéspüspökkel, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia romapasztorációval foglalkozó tagjával méltóságról, felzárkózásról és az egyház szerepéről

(szöveg: Parák Eszter, fotó: Kovács Bence)

– Amikor püspök atyával találkozom, mindig eszembe jut Ferenc pápa egyik mondata, amit beiktatása után mondott: az egyháznak olyan pásztorokra van szüksége, akiknek bárányzsága van. Vagyis olyan papokra, püspökökre, akik közel vannak a hívekhez. Önről tudjuk, hogy nagyon közvetlen kapcsolatban van nemcsak a papjaival, a hívők közösségével is. Ez mindig így volt?

– Gyerekkoromtól, amikor azon gondolkodtam, hogy milyen pap szeretnék lenni, az volt az álmom, hogy ne csak prédikáljak, hanem ismerjem az időseket, a legszegényebbeket, a fiatalokat. Olyan pap akartam lenni, aki bekopogtat hozzájuk, és ha csak tud, segít, aki közel van az emberekhez. Soha nem akartam védőfalakat emelni magam köré, hogy ne lehessen becsengetni hozzám közvetlenül, vagy ne lehessen nekem e-mailt írni. Az én püspökképelem olyan, mint az első évszázadok nagy egyházi vezetői. Akkoriban egy püspök, Szent Ágoston vagy Aranyszájú Szent János, olyan volt, mint egy nagyon jó plébános. Aktív kapcsolata volt a nyájával. Sok püspök szinte minden nap prédikált az övéinek. Nagyon intenzív lelki élet volt, és ennek a közösségnek a püspök volt a lelki atyja, segítőtje. Ez volt az álmom mindig is. Sokat tanulhatunk az első évszázadok keresz-

teinyeitől: mély, erős hitet, hitelességet. A vértanúság, az egymás iránti szeretet és nem utolsósorban a legszegényebbek, betegek és idősek segítése tette őket hitelessé. Csak Rómában a 3. század közepén minden nap körülbelül 1500 szegényen segítettek elsősorban étellel az ott élő keresztények. Nem voltak sokan, nem voltak dúsgazdagok, de ezt a hitükhöz tartozó, elengedhetetlenül fontos dolognak tartották. Megtanulhatnánk tőlük a hit továbbadásának a bátorságát is.

– Mi volt az első alkalom papi élete során, amikor azt érezte, dolga van a szegény emberekkel, különösképpen is a cigány emberekkel?

– Az első hely, ahova papként kerültem, egy körülbelül 4 ezer lakosú palóc falu, Érsekvadkert volt. Nagyon erős hitélet volt és jólelkű, nyitott emberek. A rendszerváltás utáni éveket éltük, nagy volt a lelkesedés. Több mint 50 ministráns volt, született egy kb. 100 fős cserkészcsapat és egy mindmáig működő felnőtt közösség. A faluban volt körülbelül 300 roma, akiknek a gyerekei nem nagyon jártak hittanra. Meglepett, hogy egy ennyire mélyen hívő közegben miért szorulnak ki a hitéletből, és kicsit a falu életéből is. Elkezdtem keresni feljűk az utat. Első dolgom az volt, hogy megta-

nultam gitáron a cigány himnuszt, és néha leültem az iskolaudvarra zenélni. Húsz-harminc cigánygyerek tátott szájjal figyelte, ahogy tanítom nekik, mert ők se ismerték. Elbeszélgettem velük, látták, hogy ennek a papnak valami szimpátiája, nyitottsága van feljűk, és elkezdtek bejönni hittanra. Sose egy gyerek, hanem mindig három-négy, hátul leültek, figyeltek. Elhívtam őket egy külön kirándulásra. Egy busznyi roma gyereket elvittem a diósjenői strandra. Többségük soha ilyen helyen nem volt. Fantasztikusan élvezték, hazafelé végigénekelték az utat teli torokból. Ahogy leszálltunk, az egyik kisfiú mondta, hogy este menjek el látogatóba hozzájuk. A mise után tényleg felmentem. Nagyjából egy utcában lakott ott a cigányság nagy része. Egyből a fél utca összefutott, hogy: „Itt a pap!” Táncoltak, ünnepi beszédet mondtak, hogy ilyen ott nem volt, mióta világ a világ, hogy a pap eljönne hozzájuk. Jóban lettünk. Az első évben volt egy nagy elsőáldozás cigány gyerekeknek, és a második évben egy nagy felnőtt elsőáldozás.

– És akkor már tanult lovári, cigány nyelven?

Nem. Ott a faluban nem is tudott szinten senki. Esztergomban kezdtem el, ahol 3000 cigány él nagyjából egy tömbben, és

ott a nyelv teljesen élő. Van, hogy a kis cigánygyerek magyarul nem is tud, hanem csak cigányul, és lassan tanulja meg a magyart.

– Hogyan fogadják, amikor meghallják, hogy cigány nyelven beszél, lovári nyelven mutat be szentmisét?

– A legtöbb cigány embernek nagyon nagy élmény, ha cigányul szólok meg. Akármelyik dialektust beszéljük, akár a kelderásit vagy a cerhárit, ezek mind nagyon hasonlóak, így értik a lovárit is. Amikor II. János Pál pápa magyarul megszólalt, mekkora öröm volt ezt hallani, mennyire jólesett! Így van ezzel a legtöbb cigány testvérünk is. Nem is olyan régen, a Szombathelyi Egyházmegyében egy Béraltavár nevű faluban jártam, ahol elég sok cigány él igen nagy nyomorban. Elmentünk egy házba, és búcsúzóul elmondtam a Miatyánkot cigány nyelven, és áldást adtam, szintén cigány nyelven. Az édesanyának végig folytak a könnyei, azt mondta, hogy bár a Miatyánk szép magyarul, de cigányul sokkal szebb, és hogy még közelebb hoztam a szívéhez ilyen módon az imádságot és egyáltalán az Istennel való kapcsolatot. Legmélyebben, leginkább szívből mégiscsak az anyanyelvén tud az ember imádkozni, az anyanyelvén tudja Isten igéjét is leginkább befogadni.

– Április 18-án Vecsei Miklóst nevezték ki a felzárkóztatásért felelős miniszterelnöki biztosnak, püspök atya pedig a Magyar Katolikus Püspöki Konferenciában a romaügyekért felelős főpásztor. Mit gondol, tud találkozni a két területet? Kell találkoznia a civil és az egyházi, az állami és az egyházi segítségnek és felelősségvállalásnak?

– Nagyon örülünk annak, hogy Vecsei Miklós lett a miniszterelnöki biztos. Én körülbelül 25 éve ismertem meg őt. Nagyon nagyra értékelem őt is személyesen, és mindazt, amit a Máltai Szeretetszolgálat megvalósít, például a tarnabodi programban. Az előfizetéses villanyórák, a kisbusz, amivel vitték az embereket dolgozni, az elektronikai hulladékégetőüzem mind zseniális ötletek, amikkel egy nyomorban élő falunak lehet segíteni a talpra állásban. Nagyon örülök annak az alapgondolatnak is, hogy reális diagnózist kell alkotni, vagyis nézzük meg egyenként a legnyomorultabb településeinket, hogy mit lehetne ott tenni. Nem a legdrágább beruházásokkal, hanem egyszerűen, olyan módon, ami ténylege-

sen segít. Ahogy az orvos megvizsgálja a beteget.

Úgy gondolom, hogy az egyház sok esetben ki tudja pótolni az állami rendszereket, a szociális háló esetleges hézagait. Van egy fiatal ember, aki cigánytelepen, nagy nyomorban született, és eljutott a főiskoláig. Mindig elmeséli, hogy amikor első osztályos volt, okos volt, de rengeteget hiányzott, mert nem ébredtek föl a szülei, nem volt fontos nekik, hogy a gyerek iskolába menjen. Láta a tanárnő, hogy ez a nagyon eszes, csillogó szemű cigány kisfiú el fog kallódni, és nagyon fájt érte a szíve. Megtette azt, ami némi szabálytalan, behívta a takarítónőt az osztályba, hogy vigyázzon a gyerekekre, és reggelente elment a cigánytelepre, felkeltette a kisfiút, felöltöztette, kézen fogta, és bevitte az iskolába. Ez a kisfiú azt mondja, hogy abban, hogy ő a főiskoláig eljutott, a legtöbbet ennek a tanárnőnek köszönhet, aki meglátta benne a jót, a tehetséget, kézen fogta, szerette őt. Így tud az egyház segíteni: kezét nyújtani, emberi kapcsolatokat létrehozni. Amit az egyház még hozzá tud tenni a romák felzárkóztatásához, az a hit ereje. Meggyőződésem, hogy ha egy ember befogadja a szívébe a hit erejét, az élő Istent, akkor nagyon sok minden szinte magától elkezd alakulni az életében: a tanuláshoz, a munkához, a küzdelemhez, a családjához, az emberekhez való hozzáállásához. Az egyház ezt a lelkiületet tudja a felzárkózási programok mellé odatenni. Gyakran mondom, hogy a felzárkóztatásnak három alaposzlópa van: az oktatás, a munkához segítség és a szív. Nagyon sok cigánynak sebzett a szíve, az énképe. Úgy érzi, hogy ő kisebb értékű. Volt egy cigány kisfiú, aki egy paptól azt kérdezte, „Atya, mondd meg nekem, hogy mit vétettem, hogy engem az Isten cigánynak teremtett”. Úgy érezte, hogy ez egy átok, egy láthatatlan „c” betű, amit nem tud magáról sehogy leradírozni. Ha szeretettel segítünk egy cigány embernek eljutni oda, hogy megérti és átéli azt, hogy ő is éppen úgy, mint bárki más, az Isten teremtménye, az Ő remekműve a borszínével és mindennel együtt, éppen olyan értékű, mint akárki más: az hatalmas, felszabadító érzés. A méltóságot megadni gyógyító, amikor kifejezzük, hogy testvér vagy, éppen olyan, mint bárki más.

– Nemrég azt mondta a püspök atya, hogy a következő időszakban a társadalom emberségéből is vizsgáljuk azáltal, hogy mit tesz a nyomorban élőkért.

– XVI. Benedek pápa mondta azt, hogy minden társadalom emberségének a legfőbb mértéke az, hogy hogyan bánik a szegénnyel, a gyöngével, a beteggel, az időssel. Magyarország számára az egyik legnagyobb kihívás pontosan az, hogy hogyan tudunk segíteni a legszegényebbekben, a romákon, meghalljuk-e a leszakadó térségeink kiáltó szenvedését. Gondolok itt például Észak-Kelet Magyarország egyes településeire, ahol szinte semmi munkalehetőség nincs, nagyon rossz a közlekedés, gyakran szinte jövedelem nélkül élnek egész családok. Sok esetben az iskolák színvonala is nagyon-nagyon gyenge. Ha hagyjuk ezeket a térségeket ebben az elképesztő nyomorban és reménytelenségben, az egy óriási időzített bomba az egész magyar nemzet számára. Égetően fontos lenne minél előbb a legszegényebb falvainak, településeinknek célzottan segíteni. Ezért is örülök Vecsei Miklós új programjának, mert azt gondolom, hogy ez a helyes irány. Célzottan a legnyomorúságosabb területekre segítséget vinni és az apró sikerekről is hírt adni, hogy lássa a társadalom, mit teszünk, hogy lássuk: érdemes.

– Mit tehetnek, akik az emberség vizsgáján 'pontot' akarnak szerezni?

– Azt gondolom, hogy azzal is sokat teszünk, ha szeretettel, tisztelettel fordulunk mindenki felé. Ha a szívet és az emberséget ébren tartjuk, megteremtjük a jó társadalmi légkört. Az integráció, amiről sokat beszélünk, egy jó kifejezés, amely utal arra, hogy nem a teljes asszimiláció a cél, nem olyan áron kell a cigányságnak beolvadnia a magyar társadalomba, hogy minden sajátos értékét elhagyja, ám nem is a szegregációt akarjuk, hogy elkülönítve, gettósodott településeken éljenek a cigány honfitársaink, hanem valamit a kettő között. Az integráció nem egy matematikai arányok szerinti összekeverést jelent, hanem elsősorban jó kapcsolatokat, és ebben mindenki sokat tud tenni. Sokan segítenek anyagilag, ez is fontos. Ám ezen túl sokan vehetnék a bátorságot arra is, hogy egy-egy helyen ők maguk próbáljanak segíteni. Mindenkit bátorítok, hogy ha a szomszédságában van egy-egy rászoruló, menjen át, ismerkedjen meg, vigyen süteményt, ismerje meg a gyerekek nevét. A legegyszerűbb módokon is lehet segíteni, akár egy hivatalos levél elolvasásával, értelmezésével. Vagy tanácsot adni, hogy milyen kölcsönt ne vegyenek fel. Azt gondolom, hogy öröme fog telni a segítségben, a születő szép emberi kapcsolatokban.

jelenlét

Képeslapok Lourdes-ból

Feladó: ifj. Csonka Pál

A Mária-kegyhely

A kegyhely és környezete, avagy a Domain gondosan megtervezett, igényesen megépített építményekből áll. Három bazilika, számos templom és kápolna, kórházak és betegszállások, széles sétányok, ápolt parkok találhatóak a Pireneusokban eredő, sebeshelyű Gave de Pau folyó partján.

A Massabielle-sziklaorom folyó felőli oldalán található az a sekély barlang, a Grotto, ahol a Szűzanya 1858-ban 18 alkalommal megjelent Bernadette Soubirous-nak. A jelenések helye kiemelkedően fontos Mária-kegyhely azóta is, évente átlagosan 5 millió látogatóval.

A szikla túoldalán található a Rózsafüzér Bazilika, melynek kelet felé néző homlokzatát arany mozaikképek borítják, amit a hajnali kelő nap sugarai lángba borítanak. Lenyűgözően gyönyörű látvány. Innen a lépcsősorokon lehet feljutni a templom feletti kriptához, és a fölé épült, kecsesen égbe törő tornyú Szeplőtelen Fogantatás Bazilikába. A harmadik bazilika X. Szent Piusz Bazilikája, mely a föld alatt terül el és egyszerre huszonezer látogató befogadására képes. A Bernadette által kézzel kiásott forrás vizéből táplálkozó medencék is fontos részei a Lourdes-i zarándoklatnak, ahol a gyógyulás reményében a betegek – önkéntesek segítségével – megmerítkeznek. Az egész épületegyüttes, sőt az egész városka arra hivatott, hogy a világ minden tájáról ide sereglő hívőket szolgálja.

Accueil Marie Saint-Frai

A kegyhelyen állandó szolgálattevők mellett sok közösség a saját önkéntes segítséggel érkezik. A malades – beteg zarándokok – szolgálata a fő céljuk, „nos seigneurs les malades - a mi uraink a betegek”, szól a Máltai Rend jelmondata.

A szolgálatba beletartozik a betegápolás, a lelki támaszon túl a mosdatás, öltöztetés, étkezésnél segítség is, és a nehezen közlekedők mozgatása a helyszínek között, külön erre a célra fejlesztett, háromkerekű kocsikkal, így mindig mindenki időben odaér az eseményekre.

Az accueil az a szállás, ahol a beteg zarándokok kaphatnak menedéket, félleg kórház, félleg hotel. Az első accueil-t 1874-ben alapították a Fájdalmas Szűzanya Lányai kongregáció tagjai, látva a Lourdes-ba özönlő, szegény sorsú, beteg zarándokok szenvedéseit, akik a szabad ég alatt, vagy sátrakban szálltak meg, jobb lehetőség híján.

Az accueil-ben szoros napirendben történt minden. A magyar betegeket a máltai szolgálattevők segítették: hajnali ébresztő, tisztálkodás, diétás szakember által összeállított étkezéseknél terítés, felszolgálat, szükség esetén etetés, nappal mozgatás a kocsikkal, éjszaka orvosi felügyelet. Mindent a szolgálatot máltai szellemben, alázattal, kedvesen, de fegyelmekkel látták el a magyar csapat tagjai.

Szentmisén

Hatalmas, felfordított csónakra emlékeztető, ívelt dongájú, földalatti vasbeton szerkezet a földébe annak a X. Szent Piusz Bazilikának, ahol a vasárnap nagymisét bemutatták. A modern építményben kényelmesen elfért a zarándoklatra érkező összes máltai testvér és kísérő. A hét régi, rendi langue (a középkorban az ispotályos lovagok nyelvek, azaz langue-ok szerint csoportosulva éltek életüket Rodoszon és Máltán) és a résztvevő nemzetek lobogói – köztük olyan országoké, mint Libanon, Dél-Afrika, Szíria és Irak – tisztelegtek a szentmise alatt az oltár előtt.

A Grottonál

1858. február 11-én a Lourdes melletti Massabielle-szikla barlangjában, a Grotto-ban, az akkor tizenéves Bernadette Soubirous pásztorlánykának megjelent a Szűzanya. Az „Ifjú Hölgy”, aki a Grotto-ban megjelent, hófehér ruhát és fehér köpenyt viselt, égszínké öv volt derekán, lábfejeit egy-egy arany rózsza díszítette, és kezében rózsafüzért tartott. Összesen tizennyolc alkalommal jelent meg Bernadette-nek, bűnbánatot és engesztelést kérve. Eközben fölszólította Bernadette-et, fakasszon forrást a barlang meghatározott pontján, igyon a vízből és mosdjon meg benne, és megbízta a kislányt, „mondja meg a papságnak, hogy építsenek kápolnát és jöjjenek körmenetben” a jelenések helyére. Az „Ifjú Hölgy” a nevét is elárulta: „Én vagyok a Szeplőtelen Fogantatás.”

A jelenések helyén a sok csodálatos gyógyulás igazolta azóta Mária Istentől kapott, közbenjáró hatalmát. Lourdes világhírű zarándokhelyé lett.

A Grotto ma szabadtéri szentmisék helyszíne, melyet 24 órában lehet látogatni, imádkozni a Szűzanyához, elmélkedni a bővízű, üveglappal fedett forrásnál. Amikor a

A szentmisén a főcelebráns New York érseke, Timothy Dolan bíboros volt, és legalább 300 atyát számoltam meg, kik koncelebráltak. Az olvasmányok, könyörgések különböző nyelveken hangzottak el, miközben hatalmas kivetítőkön, más nyelveken feliratozva lehetett követni, mi történik épp az oltárnál. A felolvasók között öröm volt hallani egy rendtárs magyar szavait, de a nagymester is szolgált a szertartáson.

A kocsijukban ülő betegeknek a szertartás alatt kisiskolás korú, máltai növendékek osztottak vizet, példás fegyelmekkel és töredéssel. A máltai utánpótlás nevelését korán kezdik a franciák.

Keresztút

Két Keresztút is található Lourdes-ban. A régebbi a sziklaorom túoldalán, a meredek hegyoldalon áll. A folyó túpartján, a Massabielle-sziklával szemben, sík terepen található az a Keresztút, mely lehetővé teszi a betegek és nehezen közlekedők számára is, hogy elkísérjék Jézus szent Anyját és a mi Anyánkat Fia szenvedésének útján. A hófehér márványból készült, finom vonásokkal és érzelmmel telített, monumentális szobrok vakítóan ragyognak a napsütésben – nagyon változékony az időjárás, egy órája még esett, de mire mi odaértünk, előbújt a nap. A magyar származású szobrászművész, Maria de Faykod alkotása 17 stációból áll, mely Krisztus szenvedését és feltámadását jeleníti meg. A Via Crucis 14 stációját további három egészíti ki, melyek a Hit, Remény és Szeretet kincseit jelképezik: a remény útja a betegek számára, akiknek szenvedése átalakul, mivel egyesül Krisztus húsvéti kinszenvedésével; a szeretet útja a beteggondozók részére, akik irgalmas samaritánusként elkísérik szenvedő testvéreinket; a hit útja mindenki számára.

„A szobrokban a láthatatlan lett láthatóvá a hitese szépség által, amely átalakítja az anyagot, hogy megnyissa az elménket és megérintse a szívünket, egyszerre fejezve ki a testében megbérbelt, megtestesült Isten misztériumát és az ember misztériumát, akinek élete és halála új értelmet kap Jézus megváltó kinszenvedése által” – írja Paul Poupard bíboros az új lourdes-i keresztútról szóló ismertető előszavában.

magyar csoport az első nap arra haladt, épp a libanoni máltaiak szentmiséjét mutatták be. Fura volt arab szót hallani a katolikus liturgia nyelveként. A mise alatt és azt követően gyönyörű hangon énekelt egy libanoni máltai dáma, aki torokrákból gyógyult meg csodás módon, és azóta minden évben eljön és szolgál, dicséri énekével az Urat.

A magyar misére hétfő hajnalban került sor, négy magyar atya koncelebrálásával, a magyar zászló jelenlétében. Csendben tudtuk a Szűzanya elé tárnai otthonról hozott „ügyeinket”, kéréseinket, hálánkat.

kitekintő

A Máltai Rend a nagyvilágban

A Máltai Rend tevékenységeiről általában a betegápolás és az elsősegély jut eszünkbe. Igaz, ez volt kezdettől fogva a fő karitatív irányunk, de soha nem maradt el a szegények és a társadalom által kirekesztettek támogatása. Napjainkban is minden országban, ahol a Rend működik, jelen vannak a rászoruló emberek védelmére és az integrációra irányuló tevékenységeink.

Amerikai Egyesült Államok

A világ leggazdagabb országában súlyos probléma a börtönben fogvatartottak magas aránya, és a börtönviselt emberek nehéz visszailleszkedése a társadalomba. A Máltai Rend amerikai szövetségeinek egyik fontos tevékenysége a foglyok látogatása, levelezőbarátságok szervezése és a szabadulás utáni támogatás.

Boston mellett működik például a Dismas Otthon, ahol kiszabadult női foglyok három hónapos bentlakásos lehetőséget kapnak arra, hogy visszaszokjanak a szabad élethez és hiányzó alapkészségeket megszerezzenek. A bentlakók, a Rend önkénteseinek közreműködésével, támogatást kapnak állás- és lakáskereséshez, a családba és közösségbe való visszailleszkedéshez, és a függőségektől való szabaduláshoz. A program nagyon sikeresnek bizonyult a visszaesések és újabb bűnözés megelőzésére.

Németország

Az elmúlt pár év során a Máltai Rend németországi szövetsége és segélyszolgálatának kiemelt feladatának tekintette a befogadott bevándorlók támogatását és integrálását a német társadalomba. A Rend szervezetei nem csak átmeneti szállást biztosítanak több mint húszezer bevándorló számára, hanem számos nyelvtanulási, munkaközvetítési és szakképzési programot működtetnek.

Egyik sajátosságuk a „Lotse” (pilóta – mint pilótahajó) program, amelynek keretében egy-egy önkéntes személyes, hosszútávú kapcsolatot alakít ki egy bevándorlócsaláddal, akinek a mindenféle felmerülő kérdésben és helyzetben tanácsot és segítséget nyújt. 93 helyi koordinációs központ vezeti ezt a programot, mely az önkéntesek szakszerű kiképzésére és a központoktól

kapott állandó támogatásra épül. A múlt év végén közel 2 500 máltai „pilóta” 10 000 bevándorlónak nyújtotta ezt a fajta sokoldalú segítséget.

Nigéria

A Bakhita Központ a Máltai Rend és a Szent Lajos rendi apácák kezdeményezésére épült Lagosban, Nigéria fővárosában. Olyan nőket fogad be, akik a nemzetközi emberkereskedelem és prostitúciós hálózatok áldozatai voltak, de vissza tudtak térni Nigériába. Itt támogatást, tanácsadást és különböző szakképzéseket kapnak, hogy visszakapják emberi méltóságukat és visszaailleszkedhessenek a nigériai társadalomba.

A képen látható Bakhita Villát 2019 márciusában avatták föl ünnepélyes, a helyi kultúrának megfelelő érseki szentmise keretében. A ház 35 nőt és fiatal lányt tud befogadni. Az elmúlt évben közel tízezer nőnek sikerült megszabadulnia az emberkereskedőtől, főleg Líbiában és Nigerben: Európából és a Középkeletről már nagyon kevesen tudnak visszatérni. Becslések szerint még 60 000 nigériai nő és lány van jelenleg Líbiában, borzalmas körülmények közt.

Szent Bakhita (1869-1947) dél-szudáni rabszolgalány volt, aki sok szenvedés és viszontagság után Olaszországba került, ott főlzsabadult, megkeresztelkedett, és szentéletű, jókedvet és jóságot sugárzó apácaként élte le élete hátralevő részét.

Piazza-Georgi Barbara

ajánló

Máltai biobrikettáló a Múcsarnokban

A szolidáris, közösségért dolgozó építészet példamutató hazai kezdeményezéseit felvonultató kiállításon kapott helyet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat monori biobrikett szárítója. Bacsadi Zsófia ajánlójá.

Idén második alkalommal töltötték meg a hazai kortárs építészet legkiemelkedőbb alkotásai a Múcsarnokot a II. Építészeti Nemzeti Szalon keretében. Az átfogó körkép fókuszában ezúttal a társadalmilag elkötelezett, közösségért, közösséggel munkálkodó építészet áll. A Közösség és építészet blokk célja, hogy bevezessen az építészet esztétikai, egyéni művészi víziót

hangsúlyozó felfogásán túli dimenziókba, melyek az oktatás, a társadalmi felelősségvállalás és a fenntartható jövő felmutatnak. Az olyan közös építést és közösségépítést középpontba helyező kezdeményezések mellett, mint a budapesti Teleki tér rehabilitációja, az Ars Topia Alapítvány erdélyi fürdőépítő kalakátáborai, a markóci közösségi gyümölcsfeldolgozó, a ghánai Newill Academy vagy a perbáli közösségi építőtábor mellett a Magyar Máltai Szeretetszolgálat közreműködésével létrehozott monori biobrikett szárító is helyet kapott. 2014-ben fiatal építészek Fazekas Katalin, Holczer Veronika, Kemes Balázs, Fejérdy

Péter és Oroszlány Miklós, a monori Jelenlét program akkori vezetőjével, Bátki Mártonnal és a helyi közösséggel együtt láttak hozzá a szárító építéséhez, mely lehetővé tette a téli tüzelő előállítását. Ennek hiánya a monori közösség egyik legjelentősebb problémája, a létesítmény pedig esélyt adott arra, hogy a nehéz körülmények között élő emberek kezükbe vegyék sorsukat, a szárítóban végzett munka által pedig visszanyerjék méltóságukat és megszilárdíthassák közösségüket. A monori biobrikett szárító közösségi építését is bemutató tárlat 2019. augusztus 25-ig látogatható a Múcsarnokban.

FELHÍVÁS

Megalakulásának 30. évében a Magyar Máltai Szeretetszolgálat történetét bemutató gyűjteményt alakítunk ki, ehhez kérjük mindenki segítségét.

Akinek birtokában van olyan dokumentumértékű fénykép és/vagy videofelvétel, tárgy emléke, ruhadarab, eszköz, amely valamilyen formában a máltai intézmények, csoportok **kezdeti tevékenységéhez** kapcsolódik, vagy valamilyen program, segélyakció részleteit dokumentálja, kérjük, vegye fel a kapcsolatot Hajnal Ágnes kolléganőnkkel, a kiállítást kurátorával a hajnal.agnes@maltai.hu címen.

Keleti kereszténység Az egyiptomi kopt ortodox egyház

A múlt számunkban összképet adtunk olvasóinknak a keleti egyházakról, bemutatva három csoportjukat: az ókeleti, az ortodox és a keleti katolikus egyházakat. A következő számokban részletesebben fogunk írni egyes fontosabb, vagy számunkra érdekesebb egyházról. Ebben a számban a napjainkban sokat emlegetett ókeleti egyházakról, ezeken belül pedig a második legnagyobbról, az egyiptomi kopt ortodox egyházról írunk.

Az egyiptomi egyházat (a „kopt” elnevezés nem jelent mást, mint „egyiptomi”) a hagyomány szerint Szent Márk apostol alapította Alexandriában. Az első évszázadokban élenjáró szerepe volt a kereszténység fejlődésében. Itt volt az első nagy teológiai iskola, és itt alapította Tébai Nagy Szent Antal a keresztény monaszticizmust.

Kr. u. 451-ben, a khalkedóniai zsinaton az egyiptomi és antiókhiai egyházfőket monofizita eretnokséggel vádolták, és olyan helyzetbe kerültek, hogy nem láttak más kiutat, mint távozni a bizánci és római egyházak közösségéből. Utódjaik, a kopt és szír ókeleti egyházak a mai napig állítják, hogy rosszhiszemű félreértés volt az egész, ők soha nem voltak monofiziták, hanem miafiziták, ami nem számított eretnokségnek. Napjainkban ez a kérdés tisztázva lett, és már nem jelent problémát a katolikusokkal és ortodoxokkal szemben: sajnos több más

különbség is felhalmozódott a századok során, úgyhogy még nem tartunk ott, hogy visszaállíthassuk az eucharisztikus közösséget.

Kr. u. 641-ben a muszlim arabok elfoglalták Egyiptomot. Ezután még négy évszázadon keresztül Egyiptom alapjában véve keresztény ország maradt, ahol a vallást szabadon lehetett gyakorolni. Az ezredforduló után a helyzet rosszabb lett, lassan a kereszténység kisebbségbe szorult, és időnként üldözéseket szenvedett. A XIX. század során enyhülés volt: el lett törölve a „gizya” különadó, a keresztények beléphettek a hadseregbe, a tisztikarba, magasabb társadalmi pozíciókba. A múlt század modernizáló folyamataiban megkülönböztetés nélkül vettek részt. Sajnos az elmúlt évtizedek vallásos radikalizációja újabb veszélyeket jelent a kopt társadalomnak, ahogy ezt rendszeresen látjuk a hírekben is. Rengetegen kivándoroltak.

Mai becslések szerint 18-22 millió kopt él Egyiptomban, és további 3-5 millió a diaszpórában.

A kopt pátriárka a római pápán kívül az egyetlen a keresztény világban, aki a pápa címet viseli. Az egyház hittana, liturgiája és szokásai alapján véve ortodoxok. Mind a hét szentséget tartják. A keresztelés párhetes korban történik, teljes alámerítéssel; rögtön a keresztelés után szokás a csecsemőt bérmálni. Nincs ünnepélyes elsőáldozás, hanem egész kis kortól kezdve járulhat a gyerek áldozni. Gyónni lehetőleg mindig ugyanahhoz a paphoz mennek, aki így személyes és családi tanácsadóvá válik. A Szűzanyát mélyen tisztelik, és nagy kultusza van a szenteknek. Szigorúan böjtölnek: nem csak a kemény ortodox böjti szabályokat követik, hanem az év 210 napja böjti nap, bár nem mindenki tartja az összeset.

Kiváló a hozzáállásuk a tizen- és huszonevesek összetartásához. Minden plébánia rendszeres szabadidős és nyári programokat szervez nekik, és erősen bevonják őket a karitatív munkába és a gyerekek katekézisébe. Sokat tanulhatnánk tőlük ezen a téren!

Híres a monasztikus hagyományuk. A sivatagi remetetelepek és kolostorok soha nem szüntek meg a történelem folyamán, a mai napig bőven kapnak új hivatásokat, hatalmas lelki központokká váltak, ahova milliók rendszeresen elzarándokolnak. A papság zöme világi, tehát kötelezően házas, de püspökké csak cölibátusban élő kolostori szerzetes pap nevezhető ki.

Piazza-Georgi Barbara

Kopt ortodox templom Egyiptomban

A mártírok egyháza

Az egyiptomi egyház már a római idők óta – amikor az összes egyház között a legtöbbet szenvedett – megalapozta hírnevét, mint „a mártírok egyháza”. Ezt az öntudatot a mai napig megtartja. Nehéz elképzelni még egy keresztény csoportot, aki manapság úgy állna a halál elébe, mint a 2015-ben Líbiában meggyilkolt 21 egyiptomi mártír, a videón látható egyenes tartásukkal, szelíd arcukkal, az utolsó pillanatukban világosan hallható fohászaikkal: „Ya Rabb Yeshua!” – „Uram Jézusom!”. Az elrettentőnek szánt videó, amit az Iszlám Állam készített a lemészárlásukról, a kopt hívők számára csodálat, lelki erő és öntudat forrása. Még a családok is, első gyászuk után, mind-mind csak keresztény megbékélést, a gyilkosok felé megbocsátást tanúsítottak, és büszkéek szentté avatott családtagjaikra, akiknek közbenjárására állítólag már számos csoda történt.

رعايا الصليب من أتباع الكنيسة المصرية المحاربة
The people of the cross, the followers of the hostile Egyptian C

A Szűzanya jelenései Al-Zeitounban

1968 és 1970 között, egy kairói külvárosban, a Fényesség Királynője kopt templom tetején rendszeresen, többszáz ezer ember előtt jelent meg egy máig megmagyarázhatatlan, fényes, emberformájú alak, amely soha nem szólalt meg, de szeretetet és melegséget sugárzott mindazoknak, akik látták, akár keresztények, akár muzulmánok voltak. A hatóságok több kísérletet tettek arra, hogy a jelenséget leleplezzék, illetve megmagyarázzák, sikertelenül. Nehezen lehetett fényképezni, de sok amatőr fénykép megmaradt, amelyek mind nagyjából ugyanazt mutatták. A jelenésekhez rengeteg csodás gyógyulás és megtérés fűződött.

A jelenéseket a kopt pápa valóságos Mária-jelenéseknek igazolta. VI. Pál pápa és Szent II. János Pál pápa is kedvezően nyilatkoztak róluk.

A magyarországi kopt közösség

A kopt egyház 2004-ben kihelyezett egy állandó papot Magyarországra, Dr. Youssef Khalil személyében. 2011-ben felszentelték új, saját templomukat Budapesten, a 18. kerületben. Több, mint 100 kopt családból áll az állandó közösség: főleg egyiptomiak, szudániak és etiópok. Ide jönnek, amikor csak tudnak, a vidéki városokban élő koptok is, családok és itt tanuló egyetemi diákok. A templom mellett, kopt szokás szerint, közösségi termet létesítettek, így vasárnaponként, a liturgia után, kedélyesen találkozik a közösség. Nyári táborokat szerveznek, ahova a szomszéd országokból is érkeznek fiatalok, és létesült egy visszavonulásra és lelkigyakorlatokra alkalmas kis vidéki központ.

2017-ben a kopt egyház új, Kelet-európai egyházmegyéjét létesített, amelynek székhelye Budapest. Ava Giovanni püspököt 2017. december 9-én iktatták be a budapesti templomban.

” 2019. április 28., HVG

„Igaz, a korábbi problémák ezzel még nem szűntek meg egy csapásra, de legalább már van, méghozzá nagyon nemes célja az új fenntartónak: nevezetesen, hogy a gondozottak élete is nagyon hasonlítson ahhoz, ahogy mi élünk. [...] A fenntartóváltással ugyanis szemléletváltás is érkezett Gödre. E szerint már nem a halálukig akarják megőrizni a lakókat. A cél, hogy képessé váljanak a valódihoz jobban hasonlító, emberhez méltó életre.”

” 2019. április 2., Magyar Kurír

„Lecserélik a kórházi ágyakat is: a C folyosó szobáiban fekvők ágyaira új információs táblácskák kerülnek, amelyeken már nemcsak az áll majd, hogy mennyi tápszert kap a beteg, hanem az is, hogy mit szeret a legjobban. [...] Szabinál például rájöttek, hogy minden agresszivitása megszűnik, ha zenét hallgat: állandóan nála van az MP3, szól a zene a fülébe, és mindig készenlétben áll a tartalék lejátszó, arra az esetre, ha lemerülne. Milyen jó volna megtalálni mindenkinek a maga MP3 lejátszóját!”

” 2019. április 2., Magyar Nemzet

„Ez a hely a máltaiak felfogásában tényleg nem csupán egy ápoló-gondozó, hanem egy rehabilitációs otthon is. [...] A fogyatékosok gödi otthonát ma már úgy hívják: a Gondviselés Háza. Az itt látottak alapján jó esély van arra, hogy ezeknek a hányatott sorsú embereknek végre valóban a gondját viselik.”

